

SVs utvikling fra syttitallet til i dag er uløselig knyttet til fra

Tilfellet SV

Terje Tvedt

MED ANDRE ORD

Hele Europa diskuterer venstresidens politiske krise. I land etter land rammes klassiske «venstrepartier» av hva som kalles både identitetskrise og velgerkrise.

I Norge har valgresultatene i 2017 satt denne diskusjonen på vent. Men den historiske utviklingen er klar: De klassiske venstresidepartiene mister oppslutning. I denne artikkelen vil jeg ta opp SV, og vise at partiet vil bli mer og mer fanget i den politiske spagaten partiet selv har skapt – uten å reflektere over det. Jeg vil kaste lys over radikale endringer i partiets utenrikspolitikk og arbeid for internasjonal solidaritet og mot global urettferdighet.

Disse spørsmålene har vært ytterst sentrale for SVs profil og partiets identitet og selvforståelse. En sammenlikning av SVs målsetninger for det internasjonale arbeidet, slik de ble formulert i partiets program på midten av 1970-tallet, med slik de ble beskrevet før valget i 2017, viser at den politiske retorikken da og nå tilhører forskjellige ideologiske universer. En nøktern analyse må konkludere med at på dette feltet er det bare akronymet SV som minner, eller mimrer, om det SV som ble etablert som parti på 1970-tallet.

Da het det: «Grunnlaget for den proletariske internasjonalismen er solidariteten og samarbeidet mellom alle sosialistiske og andre anti-imperialistiske krefter. Sosialismen er internasjonal og angår arbeiderklassen over hele verden. Frigjøringsbevegelsens kamp mot imperialis-

FAKTA

Politikk og bistand:

■ Utenrikspolitikk og arbeid for internasjonal solidaritet og rettferdighet har vært sentrale spørsmål for SV siden partiets oppstart. I denne teksten skriver Terje Tvedt om endringene i SVs utenriks- og bistandspolitiske profil fra 1970-tallet og fram til i dag.

■ Tvedt kritiserer partiet for å ha vokst sammen for med det han kaller det humanitær-politiske komplekset, idet mange av SVs politikere har bakgrunn fra bistand.

■ Denne tendensen henger sammen med en generell dreining i den norske utenrikspolitikken i retning av bistand og menneskerettigheter, mener Tvedt.

Om forfatteren:

■ Terje Tvedt er professor og forfatter. Han er aktuell med boka «Det internasjonale gjennombruddet – fra 'ettpartistat' til multikulturell stat».

mens militærapparat er den samme kamp som vi fører i Norge for gjennomføring av en sosialistisk samfunnsordning fordi hovedfienden er den samme. Her som i u-landa er hovedfienden monopolkapitalen, storborgerskapet og dets politiske partier og organisasjoner».

Teksten fremstår nærmest eksotisk, som en røst fra en fjern fortid, som politisk terminologi fra et «fremmed land». Ingen av datidens kjernebegrep (kursivert av meg) finnes i dagens SV-vokabular. De verdensbilder og selvbilder som ordene målbar og konstruerte, er som fordunstet – blåst av gårde av samtidshistoriens vinder. Partiet har derfor definitivt gått gjennom hva som kan kalles et hamskifte.

Det er slike transformasjoner historisk forskning må kunne forklare. De avspeiler prosesser som endret ikke bare et parti, men påvirket generasjoner av politisk interesserte nordmenn. De influerte samtidig grunnleggende endringer i samfunnet som helhet. Denne sammenlikningen over tid innebærer altså ingen nostalgisk lengsel etter det som *var*, eller en kritikk av eller tilslutning til det som *er*. Det utstiller kun endringen som må forstås, og historieforskning som tar politiske eller personlige hensyn, må bli dårlig historie.

SV ble etablert som et parti i opposisjon til norsk offisiell utenrikspolitikk overfor fattige land på nesten på alle områder. Jeg vil vise at SV i 2017 er blitt et parti som på grunnleggende områder er representant for offisiell utenrikspolitikk overfor fattige land. Opprinnelig skulle utenrikspolitikken styres av internasjonal solidaritet, forstått som felles kamp mot en felles fiende. Denne linjen er nå erstattet med bistand og velde-dighet, drevet av dem selv og innenfor det internasjonale bistandssystemets rammer, i samarbeid med verdens aller rikeste. Og kanskje viktigst av alt, fordi det har så vidtrekkende politisk-ideologiske ringvirkninger: Kampen for det som da ble beskrevet som sosialisme og sosial og økonomisk rettferdighet, er blitt erstattet med arbeid for menneskerettigheter, det vil si med ideologi og en juridisk tenkning hvis hovedfokus er individers like rettigheter, garantert eller innfridd av bestående stater.

■ **«Det internasjonale gjennombruddet»** viser jeg mer i detalj og dybde hvordan det de siste

tiårene er blitt bygget opp et politikkfelt i Norge knyttet til bistand og fredsmekling som har vokst fra å bestå av en håndfull personer ansatt i det nyetablerte Norsk utviklingshjelp på 1960-tallet, til et par tusen mennesker som arbeider i hundrevis av organisasjoner, forskningsinstitusjoner, Norad, Utenriksdepartementet, og andre etater på 2000-tallet.

Ytterst få av dem som i 2017 arbeider innen politikkfeltet gjør praktisk utviklingsarbeid. De aller fleste driver med informasjon overfor den norske befolkningen, politikk-kampanjer, innsamling av penger, rapportering av prosjekter, søknadsskriving, reiser og seminarer, og produserer hva som kalles inspirerende «fortellinger» om vellykket norsk innsats. Innenfor dette humanitær-politiske kompleks er nettverkene mellom

«I 2017 er SVs utenrikspolitiske ledelse og politikk fullt integrert i den norske statens utenriks- og bistandspolitikk»

mveksten av det humanitær-politiske komplekset i Norge.

FILANTROPISK ALLIANSE: I 2012 ble SVs Heikki Holmås bistandsminister og fortsatte samarbeidet med Clinton-stiftelsen. Her møter han Bill Clinton i New York i forbindelse med Norges bidrag til et av stiftelsens bistandsprosjekter.

FOTO: SVEIN BÆRA, UTENRIKSDEPARTEMENTET/NTB SCANPIX

de ulike typer institusjoner tette og overlappende – og har vært preget av utbredt intern elitesirkulasjon. Dette komplekset utfører nesten ikke frivillig arbeid når det gjelder det internasjonale arbeidet, selv om nesten alle organisasjonene iscenesetter seg slik, fordi det øker tilskuddene fra staten og er politisk opportunt.

Skal man forstå SVs utenrikspolitikk, må man studere hvordan denne norske avleggeren av det internasjonale bistandssystemet skapte grunnlag for helt nye personalunioner mellom SV og den utenrikspolitiske ledelsen i Oslo, og for helt nye nettverksforbindelser mellom SV og den internasjonale utenrikspolitiske eliten og finanseliten. Det viser seg følgelig at det ikke er tilstrekkelig å forklare partiets utvikling basert på hevdvunne modeller

om sentrum og periferi. Disse konvensjonelle perspektivene vil flytte blikket vekk fra det internasjonale bistandssystemet, dets nettverk, legitimitet og norske avlegger. Realiteten er at i 2017 er SVs utenrikspolitiske ledelse og politikk fullt integrert i den norske statens utenriks- og bistandspolitikk.

SVs Internasjonale utvalg er i 2017 helt dominert av medlemmer som kommer fra eller arbeider innenfor det humanitær-politiske kompleks i Oslo, et politikkfelt influert av det internasjonale bistandssystemets «fads and fashions», administrativt styrt av Utenriksdepartementet og politisk underlagt den til enhver tid sittende utenriksminister.

Medlemmene i SVs utenrikspolitiske utvalg representerer alle deler av dette komplekset. De kommer fra UD, Norad,

forskning og ulike organisasjoner. Partiet organiserer dermed en korporativ relasjon innenfor partiet selv. Ved at dette politikkfeltet har lyktes i å iscenesette seg selv som nasjonens svar på globalpolitikken utfordringer, har det opphevet pluralistiske distinksjoner mellom de delsystemer (forskning, politikk, stat og frivillighet) som det moderne samfunn har utdifferensiert.

Det er som representanter for et slikt apolitisk system, men hvor alle har felles interesser på systemets vegne overfor omverden, at SVs utenrikspolitiske utvalg har kunnet bli «overtatt» av bistandsarbeidere.

Haitham El-Noush er Senior Adviser, Innovation in Health and Development, Norad. Ingeborg Moa bærer tittelen «Ambulerende landdirektør» i Norsk Følkehjelp. Asbjørn Eidhammer er tidligere ansatt i

Norsk Handikapforbund, leder av Norads Evalueringsenhet for norsk bistand, og ambassadør til Malawi. Catharina Bu er «Senior Advocacy Advisor» i Redd Barna. Anne Marte Skaland er daglig leder i ICAN Norge (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons). Ingrid Stolpestad har hatt en rekke ulike titler fra «Advocacy Officer» i Kirkens Nødhjelp, konsulent i Redd Barna og leder av Changemaker, Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon. Rolf Vestvik, som nå er i Conow, et konsultentselskap for tidligere bistandsarbeidere, har vært mangeårig leder for «Samfunns- og informasjonsavdelingen» i Flyktninghjelpen.

Lederen Gjermund Skaar er en av de ytterst få i utvalget som ikke arbeider innenfor det UD-finansierte bistandsfeltet. Han har imidlertid også bakgrunn fra en statsfinansiert såkalt sivil-samfunnsorganisasjon. Han ble landskjent som styreleder i Reform, fordi de fikk 13 millioner av departementet som Audun Lysbakken var minister for. Lysbakken meldte seg ikke inhabil selv om Skaar var hans nære venn, og dette var hovedgrunnen til at Lysbakken, som en av de få statsrådene de siste tiårene, måtte gå av.

Det er symptomatisk for SVs tette forbindelser til UD og det humanitær-politiske kompleks i hovedstaden at da SV valgte ny partisekretær i 2017, bestemte partiet seg for en person som alltid hadde vært enten heltidspolitiker for Sosialistisk Ungdom og SV, eller arbeidet i sentrum av det humanitær-politiske kompleks og som eksekutør av den norske statens utenrikspolitikk i Afrika (og ikke den andre kandidaten, Andreas Halse, med bakgrunn fra fagbevegelsen).

Audun Herning hadde jobbet syv år i Norsk Folkehjelp og vært ansvarlig for, som det uten ironi ble beskrevet som, «å bygge demokrati» i Sør-Sudan. Han arbeidet altså i tre år i Norsk Folkehjelps og UDs Sør-Sudan-prosjekt, et prosjekt som særlig president George W. Bush hadde støttet med hundrevis av millioner kroner, fordi Bush og CIA mente at Norsk Folkehjelp, helt uavhengig av hva som var den norske organisasjonens intensjon, jobbet for USAs strategiske interesser der.

Fra januar 2010 var Hernings «stillingsbeskrivelse» å jobbe for Sudan Peoples Liberation Movements (SPLM) sin «overgang fra gerilja til politisk parti». Hele det offisielle Norge er nå enige om at Norges og Hernings prosjekt mislyktes. Millioner på millioner av kroner ble brukt på et prosjekt som ikke førte til de resultatene de lovet Utenriksdepartementet eller det norske folk. Historikere som kjenner Sør-Sudan og SPLMs historie vil vite at Hernings prosjekt var mer enn vanskelig, så derfor er det mest interessante hva SVs partisekretær lærte av det. Ifølge presentasjonen av seg selv som SV-politiker hadde han gjort seg følgende erfaringer i Sør-Sudan som partiet kunne ta med seg:

«Det er mye jeg lærte i Sør-Sudan, men det viktigste er dette: Politikk er viktig».

Herning, fra Norsk Folkehjelp, var for øvrig forlover til Lysbakken da han giftet seg med Siv Mjaaland, fra Redd Barna, hun med tittelen «Utviklingspolitisk rådgiver». Før å avrunde denne delen av historien: Sosialistisk Ungdoms nye leder fra 2016, og medlem av SVs sentralstyre, er Andrea Sjøvoll. Hun har bakgrunn som leder av Press, Redd Barna sin ungdomsorganisasjon.

Denne gjennomgangen avdekker et slående mønster: Det kan ikke være tvil om at SV har fått et utenrikspolitisk utvalg tett forbundet med det humanitærpolitiske kompleks. Helt i tråd med all viten om forholdet mellom sosial bakgrunn, nettverk og tenkemåter, er det derfor også naturlig at partiet har overtatt den utenrikspolitiske ledelsens overordnede og universalistiske perspektiv på utvikling, fattigdomsbekjempelse og rettighetstenkning.

2017-utenrikspolitikerutvalget

bekrefter en trend. Leder i Internasjonalt utvalg i 2011, året da SV helhjertet stilte seg bak bombeaksjonen i Libya, var Petter Eide. Helt på linje med resten av det humanitærpolitiske kompleks støttet han og SV hva som da ble oppfattet og beskrevet som en humanitær intervensjon – et prinsipp som etter hvert ble et slagord i det internasjonale bistandssystemet, særlig fronted av den amerikanske utenrikspolitiske ledelsen og Kofi Annan. SV sluttet fullt og helt opp om det. Som Aftenposten slo opp da det ble klart at han var den nye lederen: «Petter Eide støtter helhjertet opp under militæroperasjonen i Libya» (21. mars). Samme dag, altså etter at det var klart at USA og Storbritannia gikk inn for regime-endering, uttalte han: «Jeg mener vi skal juble når sikkerhetsrådet for første gang i historien klarer å samle seg om et vedtak, inkludert Kina, Russland (sic!) og araberstatene, som har som hensikt å beskytte sivile». Dette var en svært betydningsfull feilinformasjon som også regjeringen fremmet; Kina og Russland avsto fra å stemme. Han fortsatte i samme intervjuet: «Jeg bringer med meg erfaringer, jeg har jobbet mye med menneskerettigheter og bistand».

Eide hadde utvilsomt rett, fordi han var den personen i Norge som hadde sirkulert mest aktivt mellom ulike humanitære organisasjonene, som alle hevdet de sto for unike verdier, men som alle gjorde det samme når det gjaldt menneskerettigheter og bistand. I tillegg til å ha vært generalsekretær i Amnesty International Norge, hadde han arbeidet sentralt i tre store organisasjoner med til sammen milliarder av kroner fra UD for å iverksette en politikk Utenriksdepartementet støttet og aksepterte. Han hadde vært generalsekretær i Care Norge, en norsk afdeling av hva som da var en av verdens største NGOer. Den var styrt fra USA, og

det var bare amerikanere som kunne lede deres operasjoner. Care Norge hadde i realiteten rollen som innsamlingsbyrå for denne organisasjonen – den hentet penger fra den norske staten. Det var ingen frivillig organisasjon, fordi det var umulig å bli medlem av den, men den fikk likevel momsfritak som om den var det, i strid med reglementet.

Eide ble i 2008 generalsekretær i Norsk Folkehjelp, og var det i de årene da organisasjonen sto bak den mislykkede «partibyggingpolitikken» i Sør-Sudan. Den siste utenlandsjobben han hadde, var for Kirkens bistandsorganisasjon, Kirkens Nødhjelp i Pakistan. Den hadde han samtidig med at han var leder for SVs Internasjonale utvalg (men på «halv maskin», grunnet jobben for Kirken). Få, om noen personer i Norge, hadde med så mange ulike hatter rapportert så ofte og

«Mens SV på 1970-tallet snakket om 'frigjøring' har partiet utover på 2000-tallet lagt mer og mer vekt på bistand og veldedighet»

så regelmessig til departementet om sitt arbeid, og sendt inn flere søknader til UD for å få penger til sitt arbeid, enn SVs internasjonale leder.

I 1975 var det ingen i SVs politiske ledelse som hadde slik bakgrunn, fordi komplekset enda ikke fantes, og fordi toneangivende krefter både i SF og NKP i perioder hadde vært prinsipielle motstandere av norsk utviklingshjelp som sådan.

SV er på 2000-tallet blitt et parti som sammen med KrF har gått i spissen i kampen for mer penger til bistand og til organisasjonene, og har i samme takt blitt en sjeldnere og sjeldnere kritiker av bistandspolitikken, av dens åpenbare paternalisme, av den ineffektivitet mange mener den er kjennetegnet av, og av den grunnleggende status quo orienteringen bistandssystemet organiserer.

Realiteten er blitt at SV nesten aldri kritiserer arbeidet til noen organisasjoner i bistanden, noe som også er logisk gitt at SV var en av hovedarkitektene bak dette humanitær-politiske kompleksets vekst utover på 2000-tallet, og sto i hele perioden bak støtte til Verdensbanken, FN-systemet, og alle de norske organisasjonene.

SV hadde utviklingsministeren i åtte formende år, fra 2005 til 2013, og Børge Brende, utenriksminister for en Høyre/Frp-regjering sa, da han ble minister, at han ville følge opp SVs politikk.

SV er ikke bare blitt påvirket av det humanitær-politiske kompleksets perspektiv, tenkemåter og holdning til verden, men er et tydelig talerør for dets økonomiske og politiske interes-

ser. I september 2016 la for eksempel en arbeidsgruppe i SV frem et notat til diskusjon om «utviklingspolitikk og internasjonal rettferdighet». Det var ledet av tidligere ambassadør Eidhammer, og ellers i gruppen satt følgende medlemmer av Internasjonalt utvalg i 2017: Haitham El-Noush (Norad), Ingeborg Moa (Norsk Folkehjelp), Ingrid Stolpestad (Redd Barna), Rolf Vestvik (Flyktninghjelpen). Jon Heikki Aas var siste medlem av arbeidsgruppen. Han arbeidet på den norske ambassaden i Tanzania.

Gruppens forslag til politikk var ikke overraskende mer av det samme: De ønsket en økning av bistandsbudsjettet med om lag 20 prosent, mest penger til Afrika, mer til kampen mot økende forskjeller, ikke konsentrasjon av land for organisasjonene (bare for stat-til-stat-bistanden); klima og flyktninger ut av bistandsbudsjettet (det vil si, de foreslo opp

mot 30 prosent økning til sitt eget arbeid), utviklingsminister «tilbake på post» (som de uttrykte det) og mer penger til de norske organisasjonenes informasjonsarbeid.

Poenget her er selvsagt ikke at det i seg selv er problematisk at SV-ledere driver med bistand, men å identifisere den transformasjon av partiets utenrikspolitikk og av partiets utenrikspolitiske ledelse som fant sted.

Mens SV på 1970-tallet snakket om «frigjøring» og felles front med de fattige landene i kamp mot den felles fienden – «monopolkapitalen» – det vil si om et sosialt-politisk fellesskap som skulle mobiliseres omkring felles mål, har SV utover på 2000-tallet lagt mer og mer vekt på bistand og veldedighet. Der de tidligere snakket om alliansen mellom «arbeiderklassen» og «trejde verden», inngikk de nå heller i stadige filantropiske allianser med verdens rikeste.

NTB meldte 13. juli 2007 at SVs utviklingsminister hadde gitt 140 millioner kroner til tidligere president Bill Clintons stiftelse. Andre givere var milliardærer som Warren Buffet, Carlos Slim, Bill Gates, Ted Turner, selskaper som Goldman Sachs, Coca-Cola, FIFA og Deutsche Bank, i tillegg til noen stater – fremst i rekken Saudi-Arabia og Norge. SV hyllet Clinton uten forbehold, og Norge var den største statlige giveren sammen med Saudi-Arabia.

Den nye bistandsministeren fra SV, Heikki Holmås, fortsatte i 2012 samarbeidet med Clintonstiftelsen. SV støttet deres prosjekter på øystater i Stillehavet, det vil si i områder der Norge i årevis hadde bestemt at de ikke

skulle drive bistand. Men etter at Clinton-stiftelsen dro på tiggerferd til Oslo og hadde møte med Norad og UD, kunne Holmås trykke den tidligere presidentens hånd tre uker senere i New York, i felles arbeid for de fattige og miljøet.

Det var det internasjonale bistandssystemets verdensforståelse og det nasjonale godhetsregimets vektlegging av erklærte intensjoner som gjorde det mulig for SVs ledelse også å hylle George Soros, en av verdens raste finansspekulanter og en av verdens rikeste menn. Da han kom til Norge i 2011, ble han hyllet som filantrop av SVs ledelse, og den norske stat gir da også penger til International Crisis Group, til tross for at det er Soros' organisasjon.

Det paradoksale er: Omtrent akkurat i de samme årene som venstresiden igjen og igjen gjorde et poeng av at de åtte rikeste personene i verden eide like mye som den fattigste halvparten av menneskene på

«Realiteten er blitt at SV nesten aldri kritiserer

FOLKENES FRIGJØRINGSKAMP: På 1970-tallet snakket ikke SV om veldedighet, men om solidaritet i kamp mot felles fiender, skriver Terje Tvedt. Fra venstre: Stein Ørnholm, Reidar T. Larsen, Berge Furre og Steinar Hanson på en pressekonferanse i 1977. FOTO: NTB SCANPIX

kloden – ikke minst var SV stadig frempå med slik fordømmelse av «systemets» urettferdighet – støttet SV aktivt de samme rikeste personenes filantropi, i hva som ble sagt å være en felles kamp mot den globale fattigdommen og for menneskerettighetene.

Det er i denne analysens sammenheng irrelevant å kritisere Gates, Buffet eller Soros; de er kapitalister som handler rasjonelt fordi – særlig i de siste tiårene av det internasjonale gjennombruddet – har filantropi i Afrika blitt oppfattet som nyttig «branding» både av selskaper og individer. Når det gjelder SVs praksis er det imidlertid interessant at Warren Buffets sønn, Peter Buffet, kritiserer den veldedigheten SV har støttet, på en måte SV i de siste årene ikke har vært i nærheten av å formulere. Buffets berømte kritikk, som nesten ikke er omtalt i Norge, går ut på at de hyperrike

«renvasker sin dårlige samvittighet», og holder på med «filantropisk kolonialisme».

Endringer i SVs handlingsprogram avspeilte og samsvarte med denne endringen i ledelsens institusjonelle og finansielle bånd til det norske og internasjonale bistandssystemets politikk.

Partiprogrammet for SVs arbeid i Stortinget i perioden 1977–1981 nevnte «menneskerettighetene» én gang, og «menneskerettigheter» tre ganger, og da i forbindelse med situasjonen for opposisjonen i Øst-Europa. Det korte programmet nevnte «kapitalisme» elleve ganger, «sosialisme» fem ganger, og «arbeiderklasse» ni ganger. Tre ganger omhandlet den «u-hjelp», men da til «frigjøring» og «utjamning». Om bistanden sa programmet at den burde være slik utformet at «mottakerne står fritt til å bruke støtten slik det best tjener deres utviklingsformål»,

og partiet gikk mot bistand gjennom Verdensbanken og liknende organer. Programmet hadde ikke noe punkt om frivillige organisasjoner» eller «sivilt samfunn». «Internasjonal solidaritet» eller solidaritet med de fattige landene ble nevnt ni ganger.

Arbeidsprogrammet for perioden 2017–2021 er ikke bare opptatt av helt andre saker og blottet for sosialistisk retorikk, men viktigere i vår sammenheng: I programmet er ordet «menneskerettighet» brukt 26 ganger. «Kapitalisme» ikke én gang. «Sosialismen» ikke én gang. Ordet «undertrykking» én gang, og det i denne ambisiøse setningen, som mer enn noe annet avspeiler det humanitær-politiske kompleksets retoriske ambisjoner på egne vegne: SV vil nemlig, overmannet av bistandstenkningens verdensbilder og paternalisme, at «Norge tar en ledersrolle i å

bekjempe okkupasjon og undertrykking, uansett hvor det forekommer i verden». Ordet «solidaritet» blir brukt fire ganger, men to av gangene dreier det seg om «grønn solidaritet», mens ordet «bi-stand» er brukt 30 ganger (ordet er også brukt om norsk velferds-politikk!).

Programmet har et eget kapittel som heter «En rettferdig verden». Det er ganske blottet for analyse av verdens-situasjonen, eller av ulikhetens årsaker, og omhandler stort sett bistand og utviklingspolitikk. Arbeiderklassen finnes bokstavelig talt ikke lenger, men heller ikke begreper som middelklassen eller overklassen. Selv «folket» nevnes bare tre ganger. Det som gjenstår er «samfunnet» og overfor dette samfunnet står en fortolkende og forstående elite, som vet hva som er i de fattiges interesse. Siden den selv er interesseløs, og derfor i egne øyne målbærer en form for stedfortredermakt på de fattiges vegne, kan den samtidig og uten noen form for synlig selvrefleksjon, kollektivt forene rollene som ledende medlemmer av Sosialistisk Venstreparti og utviklere av «den andre» på statslønn.

Jo flere sentrale hendelser en bestemt forklaring på en historisk utvikling kan kaste lys over, jo mer fruktbar vil den være. Tesen om det humanitær-politiske kompleks' økonomiske og politiske innflytelse og det nasjonale godhetsregimets moralske makt over landets internasjonalisering, har kastet nytt lys også over SVs utvikling. Samtidig skyldes slike radikale skifter i partiets verdensforståelse og utenrikspolitisk linje selvsagt mange flere forhold.

I «Det internasjonale gjennombruddet» viser jeg til et mye mer omfattende geopolitisk og historisk lerret som må med for å kunne forklare slike omfattende endringer, og drøfter faktorer som USAs initiativ om å mobilisere alle vestlige land til å drive utviklingshjelp; den amerikanske universalismens makt og tredje verden ideologiens svekkelse; den norske statens rolle som oppdragerstat og forholdet mellom ny elitedannelse og nasjonale dannelsingsprosesser.

Men alle som vil forstå SVs utvikling og aktuelle dilemmaer med hensyn til partiets identitet, ideologi, og hvilke sosiale og politiske fellesskap det skal representere og mobilisere, kommer altså ikke utenom å analysere den nettverksmakten og politisk-ideologiske innflytelse dette komplekse institusjonelle og moralske regimet har utøvet og utøver. For dets innflytelse forsvinner ikke ved å skyte på budbringeren eller ved å benekte dets eksistens. Hvordan SV i årene som kommer håndterer de endringsprosessene det internasjonale gjennombruddet innvarslet, vil avgjøre partiets skjebne.

Terje Tvedt

«Arbeidet til noen organisasjoner i bistanden»